

**Opinia do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych
(druk nr 459)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotowy projekt ustawy regulujący zasady postępowania służące zapewnieniu bezpieczeństwa imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej, nie został sformułowany jako kolejna nowelizacja ustawy, lecz jako nowy akt prawny napisany z zachowaniem systematyki i wewnętrznej spójności. Ustawa zawiera rozwiązania, które są efektem dotychczasowych doświadczeń (krajowych i zagranicznych) oraz uzgodnień wszystkich zainteresowanych podmiotów uczestniczących w pracach legislacyjnych nad projektem, w szczególności rządu, przedstawicieli Polskiego Związku Piłki Nożnej, Ekstraklasy S.A., Polskiego Związku Hokeja na Lodzie, Polskiego Związku Motorowego oraz Ogólnopolskiego Związku Stowarzyszeń Kibiców.

Propozycje nowych rozwiązań prawnych zawartych w ustawie mają na celu kompleksowe uregulowanie tematyki bezpieczeństwa imprez masowych, w szczególności meczów piłki nożnej i polegają na wprowadzeniu szeregu istotnych zmian.

W zawartym (w art. 3 ustawy) słowniczku znalazła się nowa definicja imprezy masowej, a także wyraźne rozróżnienie imprez sportowych (w tym meczów piłki nożnej) od imprez masowych artystyczno-rozrywkowych. Dodane zostały nowe definicje: czasu trwania imprezy masowej, liczby miejsc dla osób na imprezie masowej, kierownika do spraw bezpieczeństwa, służby informacyjnej, służby porządkowej, terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej, zakazu zagranicznego, zezwolenia oraz dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Ustawodawca za jedną z zasadniczych kwestii uznał zapisanie w ustawie, że za bezpieczeństwo imprezy masowej, jej zabezpieczenie pod względem medycznym oraz za zapewnienie właściwego stanu technicznego miejsca imprezy odpowiada organizator, a pozostałe podmioty wskazane w art. 5 ust. 3 ponoszą odpowiedzialność za bezpieczeństwo imprezy wyłącznie w zakresie określonym w tej ustawie i innych przepisach.

Ustawa wprowadza rozróżnienie dotychczasowej służby porządkowej na dwie służby: informacyjną oraz porządkową. Członkowie służby informacyjnej (wzorowani na angielskich stewardach) będą zajmować się obsługą publiczności i w odróżnieniu od członków służb porządkowych nie będą musieli legitymować się licencją pracownika ochrony fizycznej.

W art. 6 ustawa określa obowiązki organizatora imprezy oraz liczebność poszczególnych służb (informacyjnej oraz porządkowej) uzależniając ją od liczby osób uczestniczących w imprezie masowej i od tego czy dana impreza jest imprezą masową podwyższonego ryzyka.

W art. 8 ustawa dopuszcza podawanie, sprzedaż i spożywanie napojów alkoholowych do 4,5% z wyłączeniem imprez masowych podwyższonego ryzyka. Co istotne, sprzedaż napojów alkoholowych na imprezach masowych będą mogły prowadzić wyłącznie podmioty posiadające zezwolenie wydane przez właściwy organ gminy na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, natomiast szczegółowe warunki sprzedaży i podawania napojów alkoholowych będą regulowane rozporządzeniem, które wyda Rada Ministrów na podstawie art. 8 ust. 4.

Ustawa wprowadza całkowicie nowy rozdział regulujący szczególne warunki zabezpieczenia bezpieczeństwa meczów piłki nożnej. Mecze te, dzięki kompatybilności systemów identyfikacji osób, objęte będą pełną elektroniczną kontrolą wszystkich uczestników, począwszy od dystrybucji i sprzedaży biletów, kontrolę wstępu na imprezę po kontrolę przebywania w miejscu i czasie trwania meczu oraz kontrolę dostępu do określonych miejsc. Dodatkowo, dla publiczności meczów piłkarskich, wprowadzono wymóg udostępniania jedynie miejsc siedzących.

W rozdziale tym wprowadzony został tzw. "zakaz klubowy". Jest to rodzaj kary porządkowej nakładanej przez organizatora imprezy masowej na osoby, które dopuściły się naruszenia regulaminu obiektu lub regulaminu imprezy masowej. Zakaz polega na niemożności uczestniczenia w kolejnych imprezach przeprowadzanych przez tego organizatora meczu piłki nożnej; zakaz może obowiązywać do 2 lat.

Ustawa przewiduje prawo złożenia odwołania do podmiotu prowadzącego rozgrywkę, którego orzeczenie jest ostateczne. Wniesienie odwołania nie będzie wstrzymywać wykonalności zakazu klubowego, co oznacza, że do chwili wydania orzeczenia przez organ odwoławczy osoba objęta zakazem nie będzie mogła uczestniczyć w imprezach organizowanych przez danego organizatora.

Przepisy Rozdziału 3 będą miały zastosowanie do wszystkich masowych imprez sportowych podwyższonego ryzyka.

W ustawie rozszerzono uprawnienia służb porządkowych, o możliwość stosowania ręcznych miotaczy gazu oraz kajdanek w przypadku zagrożenia dóbr powierzonych ochronie lub odparcia ataku na członka służby porządkowej, służby informacyjnej lub na inną osobę.

Zdecydowanemu zaostreniu uległy przepisy karne. Do ważniejszych zmian należą następujące kwestie:

1. Czyn zabroniony polegający na organizowaniu imprezy masowej bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w tym zezwoleniu, dotychczas będący wykroczeniem zagrożonym karą aresztu, ograniczeniem wolności albo grzywną nie niższą niż 1.000 zł., stał się przestępstwem zagrożonym grzywną nie mniejszą niż 240 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo pozbawieniem wolności od 6 miesięcy do lat 8.
2. Czyn zabroniony polegający na wnoszeniu broni, materiałów pirotechnicznych, pożarowo niebezpiecznych lub innych niebezpiecznych przedmiotów, dotychczas będący wykroczeniem zagrożonym karą aresztu do 10 dni, stał się przestępstwem zagrożonym grzywną nie mniejszą niż 180 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5.
3. Czyn zabroniony polegający na rzucaniu przedmiotu, mogącego stanowić zagrożenia dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób, dotychczas będący wykroczeniem zagrożonym karą aresztu, ograniczeniem wolności albo grzywną nie niższą niż 1.000 zł., stał się przestępstwem, zagrożonym grzywną nie mniejszą niż 120 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo pozbawieniem wolności do lat 2.
4. W ustawie dodany nowy czyn karalny (będący przestępstwem) jakim jest zachowanie polegające na wdzieraniu się na teren na którym rozgrywane są zawody sportowe, lub nieopuszczanie takiego miejsca wbrew żądaniu osoby uprawnionej. Czyn ten jest zagrożony karą grzywny nie mniejszą niż 180 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony do Sejmu przez Radę Ministrów. Stał się przedmiotem prac sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych.

Powołana została podkomisja nadzwyczajna. W efekcie prac podkomisji zgłoszono liczne propozycje zmian do przepisów projektu mające na celu ich doprecyzowanie.

Komisja wypracowała również szereg istotnych zmian, które polegały na:

- dodaniu definicji dotyczącej dokumentów stwierdzających tożsamość osób,
- ograniczeniu zakazu klubowego do imprez sportowych organizowanych przez jednego organizatora oraz wprowadzeniu odwołania od decyzji organizatora o zastosowaniu zakazu,
- rezygnacji z rozwiązań dotyczących zorganizowanego przejazdu uczestników masowych imprez sportowych,
- rezygnacji z przepisu, który nakazywał uzgadniać projekty budowy, przebudowy i remontu stadionów z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Policji, właściwym związkiem sportowym oraz z właściwym podmiotem zarządzającym rozgrywki,
- usunięciu z sankcji za wykroczenia popełnione w związku z imprezą masową kary aresztu,
- dodaniu kolejnego wykroczenia polegającego na niewykonywaniu poleceń wydawanych przez Policję lub Żandarmerię Wojskową (art. 55 ustawy).

Na etapie II czytania zgłoszonych zostało 5 poprawek, w związku z czym projekt ustawy został skierowany ponownie do Komisji. W III czytaniu Sejm nie przychylił się do trzech propozycji:

- do usunięcia przepisu zezwalającego na podawanie, sprzedaż i spożywanie napojów alkoholowych do 4,5%,
- do usunięcia z ustawy zakazu klubowego oraz
- do ewentualnej zmiany art. 14 w ten sposób, że orzeczona kara zakazu klubowego, w przypadku jej zaskarżenia nie byłaby wykonalna do dnia wydania decyzji ostatecznej przez organ odwoławczy.

Dwie poprawki zostały poparte przez Komisję i przyjęte przez Sejm w III czytaniu. Jedna z nich precyzowała zakres odpowiedzialności podmiotów, o których mowa w art. 5 ust. 3. Druga zmieniła termin wejścia w życie przepisu art. 13 ust. 1.

Ustawa została uchwalona w dniu 12 lutego 2009 r.

III. Propozycje poprawek

- 1) w art. 3 w pkt 3 lit. a i b otrzymują brzmienie:
 - "a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
 - b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 300;
- 2) w art. 3 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

"10a) regulaminie imprezy masowej – należy przez to rozumieć przepisy wydane przez organizatora imprezy masowej, zawierające warunki uczestnictwa i zachowania się osób obecnych na imprezie masowej;"
- 3) w art. 6 w ust. 1 w pkt 8 wyraz "wydzielenie" zastępuje się wyrazem "wydzielone";
- 4) w art. 6 w ust 2 w zdaniu wstępnym wyraz "Liczbę" zastępuje się wyrazem "Liczebność";
- 5) w art. 6 w ust. 3 skreśla się wyrazy "zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych".
- 6) w art. 7 w pkt 2 skreśla się wyrazy "artystyczno-rozrywkowej lub masowej imprezy sportowej";
- 7) w art. 11 w ust. 10 w pkt 1 wyrazy "umieszczonych w wykazie, o którym mowa w ust. 4" zastępuje się wyrazami ", o których mowa w ust. 4";
- 8) w art. 13 w ust. 2 wyrazy "kompatybilne między sobą elektroniczne systemy identyfikacji osób" zastępuje się wyrazami "kompatybilne elektroniczne systemy identyfikacji osób";

9) w art. 19:

- a) w ust. 3 wyraz "przeszkolenie" zastępuje się wyrazami "ukończone szkolenie",
- b) w ust. 4 wyrazy "Kierownik do spraw bezpieczeństwa posiada przeszkolenie" zastępuje się wyrazami "Kierownikiem do spraw bezpieczeństwa może być wyłącznie osoba, która ukończyła szkolenie";

10) w art. 26 w ust. 3 wyrazy "posiada decyzję właściwego organu o pozwoleniu na użytkowanie, wydaną na podstawie przepisów prawa budowlanego" zastępuje się wyrazami "rozpoczął jego użytkowanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego";

11) w art. 27 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- "2) dokumentu poświadczającego spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 1;"

12) w art. 40 w pkt 2 w lit. g po wyrazach "impresę masową" dodaje się wyrazy "lub środka karnego, o którym mowa w art. 15 ust. 3 pkt 1 lit. b";

13) w art. 53 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- "1. Organizator imprezy masowej, na którą wstęp jest odpłatny, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom w niej uczestniczącym.";

14) w art. 65 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- "1. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, 51, 52a, 124 lub 143 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2007 r. Nr 109, poz. 756 oraz z 2008 r. Nr 141, poz. 888), lub o którym mowa w art. 54 - 56 niniejszej ustawy, popełnione w związku z imprezą masową artystyczno-rozrywkową, sąd może orzec środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.
- 2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, 51, 52a, 124 lub 143 Kodeksu wykroczeń, lub o którym mowa w art. 54 - 56 niniejszej ustawy, popełnione w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, sąd orzeka

środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.";

15) w art. 73, w art. 181b wyrazy "imprezy masowe" zastępuje się wyrazami "imprezę masową";

16) w art. 78 wyrazy "w dacie wejścia w życie" zastępuje się wyrazami "w dniu wejścia w życie".

Beata Mandylis

Główny legislator